

Felles veileder for helsetjenesten, politiet, påtalemyndighet og Utlendingsdirektoratet om saksgangen ved utvisning og uttransportering av særreaksjonsdømte utlendinger

Innledning

Veilederen inneholder oversikt over saksgangen fra opprettelse av sak om utvisning der en utlendingen er dømt til særreaksjon, til en eventuell uttransport.

Formålet med veilederen er å tydeliggjøre de ulike aktørenes roller og ansvar, samt sikre en effektiv saksflyt mellom berørte myndigheter. Veilederen er utarbeidet i samarbeid mellom Helsedirektoratet (HOD), Politidirektoratet (POD), Politiets utlendingsenhet (PU), Oslo Politidistrikt, Utlendingsdirektoratet (UDI) og Riksadvokaten.

Rettslige rammer

Utlendinger som blir idømt strafferettslig særreaksjon kan utvises etter [utlendingsloven §§ 66-68](#) og [§ 122](#).

Det er gitt særskilte regler i utlendingsloven, straffeloven og helsepersonelloven om gjennomføring av utvisning av utlendinger som er dømt til særreaksjon:

- [Utlendingsloven § 72](#) og [§ 124](#) gir anvisning på særskilte saksbehandlingsrutiner for sak om utvisning av særreaksjonsdømte utlendinger.
- [Straffeloven § 65 femte ledd første punktum](#) sier at dersom en person som er idømt en særreaksjon, utvises og forlater riket, så opphører særreaksjonen midlertidig. Utvisningsvedtaket gis dermed forrang foran dom på særreaksjon.
- [Helsepersonelloven § 29a annet ledd](#) slår fast at lovbestemt taushetsplikt ikke er til hinder for å gi helse- og omsorgstjenesten i mottakerstaten opplysninger som er nødvendige for at mottakerstaten skal kunne vurdere vedkommendes behov for helsemessig oppfølging eller behov for å underlegges en behandling som kan beskytte samfunnet der mot gjentakelsesfare som nevnt i straffeloven § 62.

For øvrig åpner [Politiregisterloven § 22 første ledd](#) for informasjonsutveksling mellom norsk politi og samarbeidende politimyndigheter i andre land når formålet er å avverge eller forebygge lovbrudd i mottakslandet.

Saksgang	Ansvar	Saksbehandling	Frist
Straffbart forhold – rettskraftig dom på overføring til tvungent psykisk helsevern	politi/påtalemyndighet	<ul style="list-style-type: none"> Politiet har en plikt til å oversende utlendingsmyndighetene rettskraftig dom når utlendingen kan vurderes utvist jf. politiregisterforskriften § 10-13 annet ledd nr. 2. 	
Opprettelse av sak om utvisning og forhåndsvarsel	Lokalt politidistrikt	<p>Saksbehandlingsrutiner - utvisning av straffedømte utlendinger, jf. utlendingsloven § 67 første ledd bokstav c, § 68 første ledd bokstav b eller § 122</p> <ul style="list-style-type: none"> Saker om utvisning forberedes av politiet Forhåndsvarsele utlendingen og eventuell hjelpeverge 	Snarlig etter rettskraftig avgjort dom
ID-verifisering igangsettes	Lokalt politidistrikt/PU kan etter anmodning bistå		
Anmodning om uttalelse fra faglig ansvarlig for gjennomføringen av særreaksjonen	Lokalt politidistrikt	<ul style="list-style-type: none"> Sendes samtidig med forhåndsvarsel 	Politiet setter en frist på 3 uker, kan sette lengre frist etter konkret vurdering

Saksgang	Ansvar	Saksbehandling	Frist
Uttalelse fra faglig ansvarlig	Faglig ansvarlig for gjennomføringen av særreaksjonen ved regionalt helseforetak	Psykisk helsevern sin bistand ved utvisning av særreaksjonsdømte utlendinger <ul style="list-style-type: none"> • Beskrive behandling • Diagnose • Symptombeskrivelse • Respons på behandling • Prognosebeskrivelse • Risiko for fremtidige alvorlige lovbrudd • Opplyse om tilbud i hjemlandet hvis det er kjent • Opplyse om nettverk i hjemlandet hvis kjent • Kopi av uttalelse sendes Nasjonal koordineringsenhet for dom til tvungent psykisk helsevern 	Politiet må informeres dersom det er nødvendig med lengre frist
Forelegge uttalelsen fra faglig ansvarlig for påtalemyndigheten	Lokalt politidistrikt		
Uttalelse om norske samfunnsvernsinteresser	Saksansvarlig statsadvokat	Utvisning av særreaksjonsdømte <ul style="list-style-type: none"> • Vurdering av hensynet til norske samfunnsverninteresser 	Snarest mulig, senest 2 uker etter at uttalelsen fra faglig ansvarlig er oversendt
Saken oversendes UDI for behandling	Lokalt politidistrikt	<ul style="list-style-type: none"> • Saken skal være så godt opplyst som mulig 	

Saksgang	Ansvar	Saksbehandling	Frist
UDI vurderer om det skal fattes vedtak om utvisning	UDI	<p>Utvisning etter utlendingsloven §§ 66, 67 og 68 - brudd på utlendingsloven og/eller straffbare forhold</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er det grunnlag for utvisning • Vurdere og utrede helsetilbud i hjemlandet via landinfo/medcoi • Er utvisning forholdsmessig • Vurdering av vern mot utsendelse • Vurdering av om saken skal berostilles pga. vern mot utsendelse eller at det foreligger en realistisk utsikt til at helsehjelpsbehovet endrer seg før løslatelse jf. utlf. § 14-3 femte ledd. 	Saken påbegynnes innen 5 virkedager
Vedtak om utvisning/ikke utvisning	UDI	<ul style="list-style-type: none"> • Sendes lokalt politidistrikt 	
Politiet underretter vedtaket	Lokalt politidistrikt	<p>Politiets oppgaver ved underretning vedtak om utvisning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politiet gir samtidig beskjed til Nasjonal koordineringsenhet for dom til tvungen psykisk helsevern om utfallet i saken 	
Eventuell behandling av klage og begjæring om utsatt iverksettelse	UDI	<ul style="list-style-type: none"> • Vurdering av om utlendingen skal gis rett til å bli i Norge til vedtaket er endelig (utsatt iverksettelse) • Rett til å bli i påvente av endelig vedtak? 	
Eventuell klagebehandling i Utlendingsnemda	UNE		

Saksgang	Ansvar	Saksbehandling	Frist
Politiet underretter endelig vedtak om utvisning	Lokalt politidistrikt	<ul style="list-style-type: none"> • Politiet underretter vedtak, og forbereder utlendingen på uttransport • Politiet orienterer helsetjenesten om endelig vedtak. 	
Vurdering av videre behandling og samtaler med utlendingen	Helsetjenesten	<ul style="list-style-type: none"> • Helsetjenesten vurderer videre behandling og samtaler med utlendingen som følge av endelig vedtak om utvisning 	
Forberedelse av uttransport	Lokalt politidistrikt/PU Helsetjenesten	<ul style="list-style-type: none"> • Dialog mellom politi, helsetjenestene og ansvarlig statsadvokat • Helsetjenesten kontakter hjemlandets helsetjeneste for utlevering av informasjon i forbindelse med uttransport/overføring • Lokalt politidistrikt bestiller reise i samarbeid med PU • ID-verifisering/fremstilling/gyldig reisedokument 	
Gjennomføring av uttransport	PU	<ul style="list-style-type: none"> • Politi og ev. helsetjenesten gjennomfører uttransport og eventuell overføring • Sjekk at fingeravtrykk er tatt og lagt inn i ABIS og utlendingsregisteret • Legg inn oppdatert bilde i DUF av hensyn til SIS-registreringen 	
Beslutning om midlertidig opphør av særreaksjonen	Saksansvarlig statsadvokat	<ul style="list-style-type: none"> • Når utlendingen er uttransportert/forlatt Norge, treffer statsadvokaten beslutning om midlertidig opphør av særreaksjonen • Beslutning sendes politiet for registrering i strafferegisteret 	

Saksgang	Ansvar	Saksbehandling	Frist
Utlendingen returnerer til Norge		<ul style="list-style-type: none">• Nektes innreise med basis i gjeldende utvisningsvedtak – innreise, ny iverksettelse og ny tvangsretur registreres i DUF på utvisningssaken• Påtalemyndigheten må ta stilling til om særreaksjonen skal opprettholdes eller opphøre, hvis utlendingen ikke nektes innreise umiddelbart	

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

UDI